

آغاز حرکت، یا اندیشه و تفکر است.

گام بعدی حرکت برای کسب ارج معنوی و انسانی است (انجام واجبات و ترك محرمات)

آیه: فاما الذین امنوا بالله و اعتصوا به یسیدظلم فی رحمته منه و فضل و یهدیهم الیه صراطاً مستقیماً

حرکت به سمت رشد و کمال:

رحمانیت و محبت خداوند: حدیث قدسی خطاب به حضرت داود: ای داود! اگر روی گردانان از من می دانستند که چگونه انتظار آنها را می کشم.....

بندبند وجودشان از محبت من، از هم می گسست (اشتیاق خدا به رستگاری ما). غفاریت خداوند

برای تکمیل پیمان های قبلی و پیمودن ادامه راه

برای بازگشت از مسیری که چندی به غلط پیموده شده (انقلاب علیه خود دانی = توبه)

انواع تصمیم ها:

مثال: متحول بشرین حارث با جمله امام کاظم (ع) که فرمود: اگر بنده می بود، حرمت صاحب خود را نگه می داشت.....

انقلاب علیه خود دانی. (نفس اماره)

توبه درباره بندگان: بازگشت از گناه به سوی خدا و قرار گرفتن در دامن عفو و غفران اوست.

توبه درباره خداوند: گشودن درهای رحمت الهی به سوی انسان توبه کار و بازگشت آرامش به قلب او.

حالت پشیمانی قلبی، زبان حالش این باشد؛ چقدر بد شد، کاش این کار را نمی کردم.... (حتی اگر درد دل باشد و به زبان جاری نکرده باشد).

توبه و بازگشت

(حقیقت توبه)

حدیث امام باقر (ع): برای توبه کردن پشیمانی کافی است.

تعریف: توبه گناهان را از قلب خارج می کند و آن را شست و شومی دهد. (پیرایش یا تخلیه)

حدیث: رسول خدا (ص): التائب من الذنب کمن لا ذنب له.

توبه و پاکی:

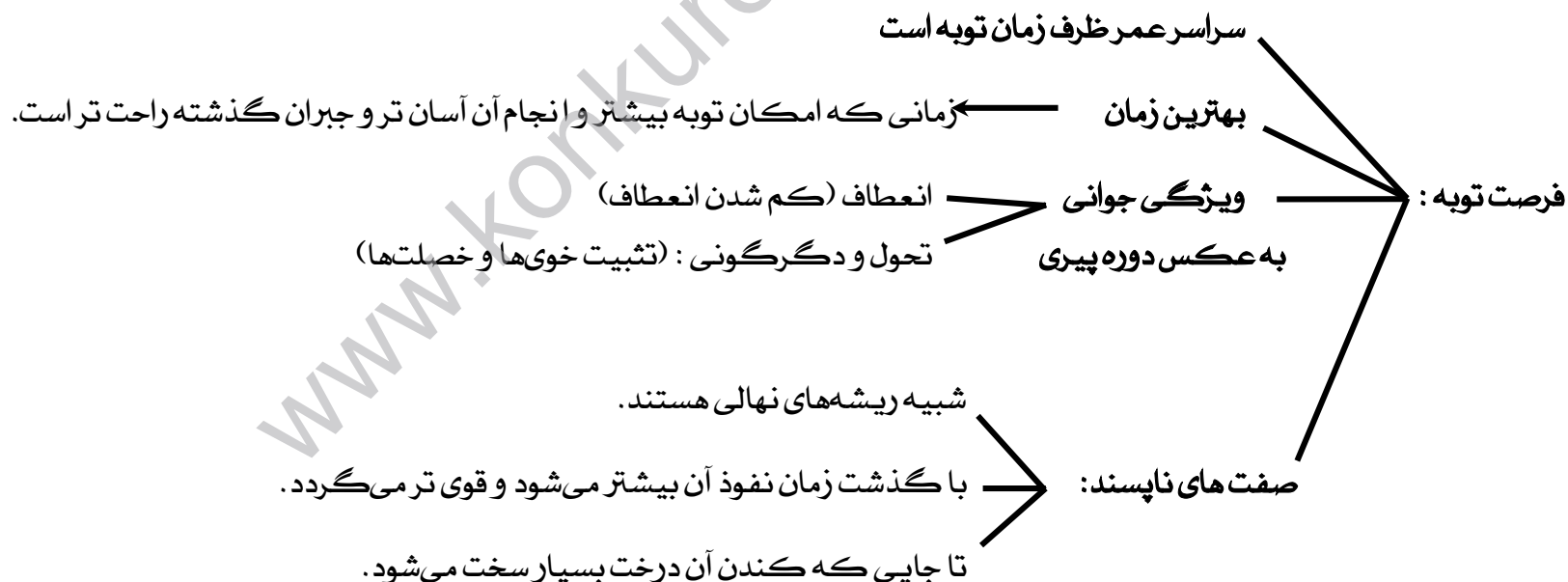
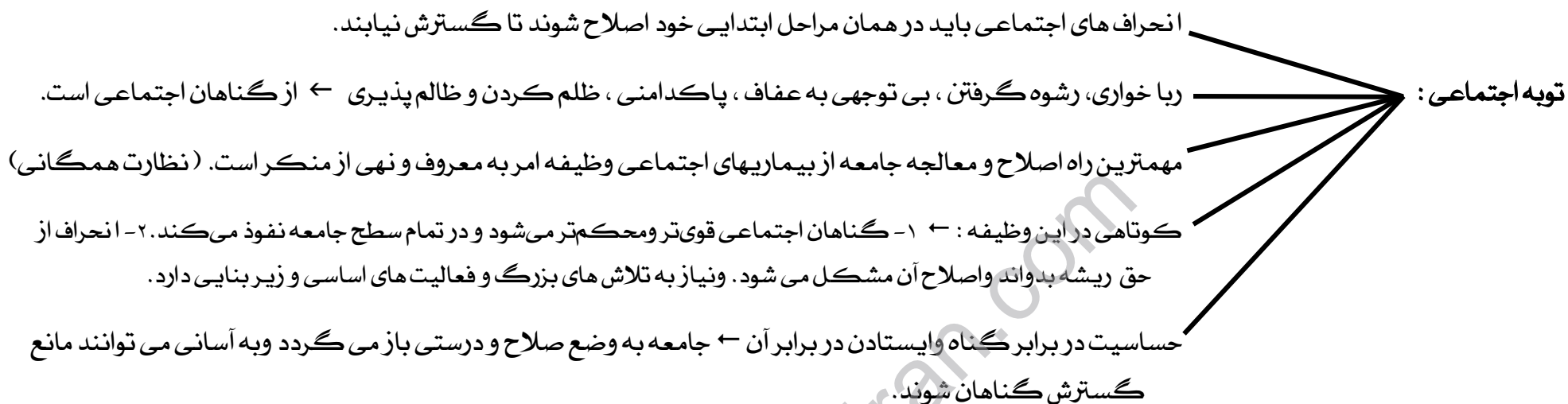
امام علی: التوبه تطهر القلوب و تغسل الذنوب.

- چند نکته :
- ۱- با توبه همه گناهان حتی شرك هم آمرزیده می شود آیه : لا تقنطوا من رحمه الله ان الله يغفر الذنوب جميعا
 - ۲- توبه نه تنها گناهان را پاک می کند بلکه به کمک ایمان و عمل صالح ، گناهان را به حسنات تبدیل می کند. آیه: « هر کس باز گردد و ایمان آورد...»
 - ۳- توبه در جوانی آسان تر است . پیامبر (ص) : کسی نزد من (خداوند) محبوب تر از جوان توبه کار نیست.
 - ۴- در توبه همیشه باز است ، اما توفیق توبه همواره میسر نیست ، باید لحظه های توفیق را شکار کرد .
 - ۵- تکرار توبه اگر واقعی باشد ، موجب محبوب شدن انسان نزد خداوند و جلب رحمت او می شود آیه . « ان الله يحب التوابين و يحب المتطهرين».

- حیله های شیطان :
- ۱- دعوت به گناه با وعده گناه کن و بعد توبه کن و سپس مایوس کردن ← که از سرگذشت چه يك وجب چه صد وجب در حالی که آدمی، هر قدر که بد باشد، اگر واقعا توبه کند ، حتما خداوند توبه اش را می پذیرد، شعر : حلمع ز فیض کرامت مبر که خلق کریم... .
 - ۲- انسان را به تسویف می کشاند (امروز و فردا کردن توبه) بیشتر برای گمراه کردن جوانان - میل به توبه را خاموش می کند
 - ۳- گام به گام و آهسته و تدریجی انسان را به گناه می کشاند به طوری متوجه زشتی گناه و قبح آن نشود.

- توبه کننده تلاش می کند دیگر سراغ گناهی که از آن پشیمان شده است نرود.
- گرچه ممکن است به آن گناه علاقه ای هم داشته باشد، سعی خواهد کرد در عمل از آن دوری نماید.
- ۱- تلاش در جهت دور شدن : اظهار ندامت ظاهری و گفتن کلمه استغفار در حال انجام گناه، نه تنها پذیرفته نیست بلکه استغفار را بی خاصیت می کند.

- مراحل تکمیلی توبه :
- ۱- تلاش در جهت دور شدن : اظهار ندامت ظاهری و گفتن کلمه استغفار در حال انجام گناه، نه تنها پذیرفته نیست بلکه استغفار را بی خاصیت می کند.
 - ۲- جبران حقوق الهی و حقوق مردم :
- حقوق الهی : مهمترین حق ، حق اطاعت و بندگی است.
 قضا کردن نمازها و روزه های از دست داده.
- مادی : مانند ستم به مردم، که باید جبران شود.
- حقوق مردم : معنوی (مهم تر) مانند: ریختن آبرو- شکستن قلب والدین - گسترش فساد و گمراهی - ایجاد بد بینی به دین

فقها و مجتهدین می توانند احکام اسلامی را متناسب با شرایط و نیازهای جدید استخراج کنند.

۴- استخراج احکام: پیامبران در مقابل انحراف جوامع بشری و خواسته‌ها و تمایلات مخالف یا سعادت خود، ایستادگی و مبارزه کردند.

این در عمل میان مردم عرب قبل از اسلام رایج بوده و...

قمار و شراب: آیه: "سَيَلُونَكَ عَنِ النَّهْرِ وَالْيَسْرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَضَافِعٌ لِلنَّاسِ وَأِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا"

با روی کار آمدن بنی امیه و بنی عباس بار دیگر شراب و قمار در دربار رواج یافت.

قمار یک کار بیهوده است و پول و ثروت مردم را در مسیری که هیچ فایده‌ای برای جامعه ندارد به کار می‌گیرد.

این عمل میان برنده و بازنده کینه و دشمنی به وجود می‌آورد.

زنا: رایج شدن ابن اریکا بازگشتی به دوران جاهلیت است. (انقلابتم علی اعقابکم)

خانواده استحکام خود را از دست داده و فرزندان تک سرپرست فراوان شده‌اند.

آیه: "وَلَاتَقْرَبُوا الزَّوْجَ اِنَّهٗ كَانَ نَاحِشَةً وَّسَاءَ سَبِيلاً"

تست :

❖ این سخن امام باقر (ع) که می فرماید: « برای توبه کردن پشیمانی کافی است » مبین چیست و امیرالمومنین (ع) درباره پیرایش و تخلیه دل از گناه چه می فرماید؟

(۱) شرایط توبه - « التائب من الذنب کمن لا ذنب له »

(۲) حقیقت توبه - « التائب من الذنب کمن لا ذنب له »

(۳) حقیقت توبه - « التوبه تطهر القلوب و تغسل الذنوب »

(۴) شرایط توبه - « التدبہ تطهر القلوب و تغسل الذنوب »

❖ در آیه شریفه « قل یا عباد الذین اسرفوا علی انفسهم... » کدام عبارت نشان می دهد که چرا نباید از رحمت الهی مأیوس شد و کلمه « عبادی » در این آیه کدام مفهوم را می رساند؟

(۱) « ان الله یغفر الذنوب جمیعا » - مالکیت خدا و حق تصرف بر اساس مصلحت و سعادت ما

(۲) « ان الله یغفر الذنوب جمیعا » - تسلیم و رضادر برابر خداوند حکیم و قبول توحید در عبادت

(۳) « لا تقنطوا من رحمه الله » - مالکیت خدا و حق تصرف بر اساس مصلحت و سعادت ما

(۴) « لا تقنطوا من رحمه الله » - تسلیم و رضا در برابر خداوند حکیم و قبول توحید در عبادت